

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előzetesi ára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilvántartás sorszáma 50 fillér.

Gazdasági szakoktatás.

Székelyudvarhely, ápril. 19.

Udvarhelyvármegye gazdasági egyesületének imént tartott közgyűlésében e vármegye gazdasági életét közvetlen közelről érintő kérdésben történt állásfoglalás. Ugyanis az egyesület, Székelyhid gazdasági felügyelő előterjesztései alapján, elhatározta, miszerint Udvarhelyvármegye területén felállítandó gazdasági népiskola érdekében akciózt índit. A magunk részéről örömmel vesszük e hírt, a mely Udvarhelyvármegye gazdasági életén van hivatva nagyot, előre nem is mérlegelhető lendíteni.

Kétségtelen tény, hogy bármennyire rá akarjuk oktrojálni nemzeti életünkre a jogász jelleget és akárhogy is szeretnők a társadalmi berendezkedést még tovább is jelen szerkezetében fenntartani — szigorú vétőt kiált felénk a nemzeti konszolidációra szánt erők tékozlása, az agrár néposztály szükségleteinek figyelembe vétele nélkül lefolyó kultur akció. A föld megmaradt földnek, de a felette elvonuló kultur zivatart ellenettes álláspontjaiban az ember nem maradt meg a föld emberének. Elvesztette talaját s a szerint, hogy melyik néposztályt veszszük nézettér clé, találjuk őket vagy a porban elsüllyedve, vagy a föld felett magasan szárnyalva, de a megszentelt ősi anyaföldön, annak beszédes szellemében egyiket se leljük meg. Megtanultuk és megtanítottuk népünket a jogkeresés kulturájára,

a politikai immoralitás előnyeire, de a jogokkal való élés és visszaélés szemben ott hagytuk a kötelességek kulturáját a visszasi-ratott multnak. És itt állunk ma szinte tanácstalanul a társadalmi evolucio labirintusában; egyik válságból a másikba üzve, kergetve; fejünk felett összesett remények, lábunk alatt megrendült társadalmi helyzet jogokat tépászva, követelve, ha van arra szükségünk, ha nincs. A földet miveljük jogtudomány szerint, a gyermeket tanítjuk és neveljük a jogkeresés szellemében, az iparos jogi szempontok szerint méri a posztól, fűzi a bört, üti a pörölyt, alakítja a fát, követ, agyagot; a pap jogász észszel predikálja az igazságot, a kereskedő a jog mértékével értékeli üzletfeleit, a vonatot jogászok vezetik, a leveleket jogászok pecsételik, irányítják, a tanári katedrát jogászok foglalják le még gazdasági akadémiái tanszékeken is, az agrár állam törvényhozó háza jogászokkal van megtöltve.

Ilyennek mutatkozik gazdasági életünk. És ott van másik oldalon a szocializmus csödjé, a koncentrált tőke erő tulhajtásai miatt. Ez utóbbi megelőzte az elsőt és bevitte az üzleti élet falai közé az egyéni kapitalizmus érvényesülését: ez pedig gátat emelt minden ellen, a mi nem önzés. Így kezdette működését a szocializmus ott a hol lehetett, de a hol nem lett volna szabad kezdenie: az általános fogyasztás szervezésén. Megtanultuk és tovább adtuk az igények fo-

kozottabb követését, széles körben kiterjesztettük a fogyasztás elméletét s az elmélet re-alizálását, s ma nem-e ott állunk, hogy egy elszegényedett, meggémberedett agrár földmivelő osztály is a fogyasztók sorában szinte a legtekintélyesebb helyet foglalja el. Megnyertük a szabadságot, de nem kaptuk meg a tiszta szabadság szerkezetét, engedjük ebbe a szerkezetbe behatolni emberietlen vonásokat és száműztük belőle az egyenlőség, testvériség tanát egész a vérszopásig s támadt feneketlenebb osztályrendszer, mint a szabadság küzdelme előtt vala. Idevezetett a jogrendszer és a tévutakon járó szocializmus. És mi lett a következmény?

Elvesztettük a kenyeret! Eldobtuk a termelést!

A föld párolgó mezeje, s a párolgó mezőnek illatos kenyere vonz vissza, vissza az ősi anyaföld igazságához, ahhoz az ősi anyaföldhöz, mely évezred vihara, vése között nemcsak materiáliter, de moráliter is megtartotta egyensúlyban a nemzedékeket. És le szállunk a magas légkör régióiból az egyszerű rögöz, melyből több igazság, több tantétel és megnyugtató érzet árad, mint az őt környező világ mindenség téreín.

E rög nélkül sem szocializmus, sem kapitalizmus nincs. Nélküle hiában van telítve az emberi agyvelő a legvérmesebb tudományokkal, hiában a jog, hiába a jogkeresés. Miadannynál többet ér a rög s a munkás

A hajótörés.

Tizenötön vagy huszan voltunk — valamennyien elsőosztályú utasok — az egyik legszebb gőzhajónak: a „Florio“-nak hidján, a Livornóból Genovába való átkelés alkalmával.

A nap csak az imént nyugodott le, de nyugoti ég még fényben uszott; kellemes, langyos esti szellő fujdogált. A fények dohányoztak; a hölgyek elmerültek a távoli látóhatár és a pihenő tenger nézésében; egy házaupár szerelmesen egymás szemébe bámolt.

Valakinek az a szerencsétlen ötlete támadt, hogy a La Manche-csatornában néhány nap előtt bekövetkezett tengeri katasztrófát hozta szóba. Egyik hajótiszt hozzátette:

— Éppen zsebben van egy francia újság, tele szenziós részletekkel.

Egyzerro ketten vagy hárman is unszolták: — Olvassa! Olvassa!

A tiszt nem is kérte magát és széthajtván az újságlapot, terjedelmes listását olvasta föl a gyászos esztnek, amit röviden így összegezhetünk: „Ejfélikor, öt vagy hat mérföldnyire Doveről, egy angol kereskedőhajó oldalba furt egy kivándorlókkal teli német gőzöst, amely alig negyedóra alatt elsüllyedt. Hatszáz ember közül alig menekült meg legföllebb százötven. Egész családok veszték oda. Az angol gőzös, miután terhe javát a tengerbe hányta s miután fölszedett annyi hajótörött utast, ahányat csak tudott, kénytelen volt tatarozás végett egy gyatra kikötőbe menekülni. A szokásos vizagálást megindították.“

Az olvasmány után következtek a magyarzatások, melyeknek se vége, se hossza nem volt.

— Milyen katasztrófa!

— Csaknem hibetetlen, hogy egy kis előrelátással nem lehetne kikerülni hasonló szerencsétlenséget.

— Veszedelemek vannak a vizen és szárazon egyaránt.

— Ha sokat elmélkednék róluk, sohasem mozdulnánk ki hazuról.

— Talán máseről is beszélhetnénk?

— Ugy van, ugy — helyeselték néhányan. Válasszunk vidámabb tárgyak.

* * *

Csak hogy, ha valamely tárgy bármely oknál fogva élénk érdeklődést tud bennünk felkelteni, nehéz akkor a figyelmet egy másikra terelni. Így volt ez ma délután is. A közös társalgás mindinkább vontatott lett, míg végre egészen megszűnt. Ehelyett azonban apróbb társaságok képződtek és kivehető volt, hogy mindenikben a La Manche-csatornában történt katasztrófáról folyt a beszéd. Bizonyos tehát, hogy az én társaságomban is arról volt a szó.

Öten voltunk: én, az ifju házaspár, akit főnebb említettem és két javakorbeli férfi, akikkel a livornói szálló kerek asztala mellett ismerkedtem meg. Az ifju házaspár szicíliai volt és épen nászutat tett. A férj átadta nekem látogató-jegyét, amelyre ez volt írva: Camillo Riani, ügyvéd.

A feleség francia eredetű kalmár-házból való, de amely már egy pár generáció óta Messinában telepedett meg. Mária a neve.

Ritkán akadtam ilyen szép egy párra. A fények kifejező, fekete szemei voltak; szakálla sűrű, fekete; a feleség haja világos gesztenyeszínű, üde fehér az arca, tengerzöld színű a szeme, elefántcsont fehérségű a foga.

Tovább folytattuk tehát a beszédet a két hajó végzetes találkozásáról és elisrattuk az áldozatokat a részvétellel adóztunk a megmenekültek iránt.

— Kétségen kívül — mondá a hölgy — a megmenekültek között több a sajnálatraméltó,

mint az áldozatok között. Szinte irigylem azokat a családokat, amelyk mindeneitől odavaszték. De tulérni szeretneinket, megmenekülni és nem látni magunk körül azokat, a kik nekünk kedvesek voltak! Hasonló esetben arra kérném megmentőmet, hogy engedjen inkább meghalni.

— Figyelmeztetem önöket — szólalt meg a férj heves kézmozdulatok közt és délvidéki tájszóval — ha ma éjjel hajónk elsüllyedne és nem tudnának kimenteni engem, nehogy a feleségem megmentésére vállalkozzanak.

— Ne bizony! — felelé az asszony nyomatékkal.

— Bizonyos, — folytatja a férj ugyanazon az enyelgő hangon — bizonyos, hogy én leszek az első, aki megfullad. Egy perczig sem tudnám magam a felszínen tartani.

Besötétedett, tehát tető alá mentünk.

Itt megjegyzem, hogy az égbolt nem volt többé oly derűt, mint egy negyedóra előtt; az ég alján a tyrheli partok felől felhők gomolyogtak és helyiely-közzel vilámlott is. Talán az imént folytatott beszéd hatása alatt ez a látvány olyan benyomást tett rám, hogy nem mertem szólni társaimnak, kiknek a légkörben beállott változásról sejtelmük sem volt. De azért félreintettem egy matrót és sottogva kérdém tőle:

— Ugy-e viharra van kilátásunk?

A matröz, aki éppen nem volt a megtestesült udvariasság vállat vont; magam sem tudtam felelni, vajjon az én kérdésemet találta-e ő neveltségének, vagy csakugyan nem értett az időjárásához.

Az első-osztályú terem csaknem tele volt utasokkal. Egy francia hölgy ült a zongora mellett és emlékezetből Chopin néhány nocturnéjét énekelte, nekibátorodva vagy tíz-tizenkét jóindulatu hallgató tetszésnyilvánításaitól. Az asztal körül az ülőhelyek nagyrészen el voltak foglalva.

ember kérges keze, melylyel közeledik a görögnyelvi kicselelő belőle a tápláló erőt, a mindezeket fenntartó, éltető isteni anyagot.

Vissza tehát e látásolagosan változó, de valóban változhatatlan világhoz. Formálódjék életrendszerünk nem a felső, de az alsó tömegek érdekében, kikre a nemzet fenntartás és táplálás fenséges kötelessége vár. Alakítsuk át az alakításra váró intézményeket és vigyük abba a felismeréstől megtisztult vágyakat, reményeket. Bontakozzék ki a Gazdasági egyesület eszméje, szándéka minél előbb, minél gyorsabban és praktikusabban. Ha a kultuskormány épen a napokban oly szép ajándékkal lepte meg az országot, hogy hajlandó minden áll. isk. mellé a gyakorlati alapon álló gazd. iskolákat beállítani s itt a vármegegyében azt minél rövidebb idő alatt végrehajtani, ugyanakkor mozduljanak meg vezető embereink, hogy annak emeletes épülete a földmives iskola is megvalósuljon mihamarabb. Tanítóink, kik nemzeti kötelességüket a szegényebb sorsban is felelősséggel teljesítik el fogják végezni a falvakban a kisebb gazdasági szakoktatást, mely alapra a földmives iskola tanfolyamán biztosan lehet építeni. Hogy mit fog eredményezni e szakiskoláknak működése, röviden lehet felelni. Kulturát és kultur embert. Kultur embert, ki megérti célját, megismeri jogát, teljesíteni fogja kötelességét a más osztálylyal s önmagával szemben. Megtanulja ismerni a rögzöt, fogja értékelni annak becsét világosan és szent fanatikus vaksággal — és ragaszkodni fog hozzá azzal a lélekkel, mely a föld igazságai szerint igazodik és rendezti életét. Siessünk segítségére az illetékes tényezőknél, hogy minél hamarabb megvalósuljanak egész rendszerünket megváltani hivatott intézményeink, hogy jöjjön el a nép részére az igazi szabadság órája, a

czélszerű közgazdasági berendezkedés által. Ne a jogot, a fogyasztás szociálizmusát hirdessük és predikáljuk, hanem tanuljunk és tanítsunk gazdálkodni. Így lesz a jogász nemzetből — agrár nemzet.

Megint felülről.

Székelyudvarhely, április 20.

Minden jó magyar embernek minden olyan kormány, melyet felülről buktatnak meg, szimpátiikus kell legyen. Ez az ország hogy nem tud sikereket elérni, annak csak Bécs az oka. Bécs csinál zavart, Bécs nem engedi, hogy itt konszolidált állapotok fejlődjenek ki, mert Bécs fél attól, hogy az ország megtalál erősödni, s akkor a bécsi kamarillát fel találja rugni. Tehát elő a zavar keltés minden eszközzel.

Avagy nem kézenfekvő példa erre a Hédeváry gróf elejtése akkor, amikor egy nagy többség támogatta, a kéz volt megszavazni azt az odiosus katonai javaslatokat is, mely egy itvizede minden cselekvést megakaszt az országban?

Nincsen itt másról szó, mint hogy a történelmi magyar nemzetet modern politikai eszközökkel megtörjük, egy mindenütt végzetesnek bizonyult választási renddel szétbuzó, versengő és gyölködő részekre bontsák és azután uralkodjanak egy állandó veszekedésben élő frekvencián, a melyet Ausztriának hívnak, a mely azonban nem nemzet, a melynek nemzeti lelke, nemzeti becsvágya, nemzeti nyelve nem lesz, hanem csak dinasztiaja lesz, a mely azzal fogja magát imítani, hogy lehet dicsőségesen uralkodni egy szedett-vedett birodalmon, a melynek népei állandó veszekedésben élnek és kormányokkal konzert alkudva élnek, s mennek neki egy bizonytalan jövőnek, a mely a birodalom minden egyes népére nézve más és más szempontból érdekes. Az lesz csak aztánt a birodalmi egység! A népek csodájára fognak járni. A kutya-macska-egység, a hol a németnek nem kell a cseh, a románok a magyar, a magyarnak a német, a horvátnak se a magyar, se a német, a tót mindet kiverné a házából és mikor nagy czélokra van a szó, a minőkre törtetnek egységes nemze-

tek, akkor itt a hadsereg arra fog kelloni, hogy az egyik fajnak a lázadását elnyomja, a másiknak az elszakadását megakadályozza, a harmadikra ráüljön, mert az a küllellenéggel cimborál.

Ezeket az állapotokat készítik elő a mi válságaink, mert jöhet most Lukács, azután meg Justh, nem tud itt senki semmiféle vívmányt elérni, amint hogy a koalíció nagy vezérei is tehetetlennek bizonyultak Béccsel szemben. Ezért sajnáljuk mi a mostani válságot, amelyből csak teher háramlik az országra.

KÖZIGAZGATÁS.

Egy hó közigazgatása.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága 15-ikén tartotta április havi ülését *Sebesi János* alispán elnökletével, ki megnyitóját keretében tudomására hozta a bizottságnak, miszerint a kereskedelmiügyi miniszter Szobotka Rezső kir. műszaki tanácsost, saját kérése folytán, Budapestre áthelyezte; egyben köszönetet mondott azért az ügybuzgalomért, melylyel a távozó műszaki tanácsos a vármegye uttyégy felkarolta, s annak fejlesztése érdekében kifejtett.

Ezután az egyes előadók torjesztették elő jelentéseiket. Az alispáni jelentésből kitűnt, hogy április hó folyamán az iktatóra érkezett 1068 ügydarabból 997-et elintézték, egy évre érvényes utlevelet 97-et adtak ki. — Az árvaszéki elnök jelentése szerint 1510 ügydarab igényelt elintéztést, melyből 1110-et elintézték. A hó végével gyámság alatt 13093 gondnokság alatt 210, ügygondnoknokság alatt 877 egyén állott. — A főorvos jelentéséből kitűnt, hogy a közegészségügy a tárgyalás alatt álló hó folyamán kedvező volt; a hevenyfertőző bántalmak fellejtésében lényeges csökkenés állt be, ugy annyira, hogy mindössze 38-at, vagyis 106 al kevesebbet jelentettek be, mint a megelőző hóban. A kórházban 244 beteg részesült ápolásban, kik közül a hó végével 105 maradt vissza. — A kir. taufelügyelő jelentette, hogy Ége községben egy tantermes iskola felállítása elrendeltetett; a hó folyamán husz iskolát látogatott meg. A Nepevelési egylet által a megye területén 6 analfabéta tanfolyam rendeztetett, melyek közül 3 be is fejezte eredményes működését. — A pénzügy-

Két elememet úr sakkozott. A Riani házaspár a képeleapokat forgatta, mialatt a férfi szerelmesen ölelte át a nő derekát. Egy kopasz úr, külsője után itélve nyugalmiszott ezredes, a „Vasuti kalauz” nézegette; egy ifju leánya a jegyzőkönyvbe írt valamit. Végezetül hét csésze tea és hét tányér „sandwich” mellett hét angol utas ült nagykomolyan, férfiak és nők vegyesen; annyira egyformák, hogy a hölgyek csupán ruhájuk által fitóttek el a férfiaktól. Ették a „sandwich” t és szűrcsölték a teát oly tempóra, mint a gyakorlatozó katonák. És ha a legidősebbik, bizonyára a családfő, néhány szót mondott, a többiek körüben feleltek:

— Yes... o yes... indeed.

Alighogy a francia hölgy bevégzé az éneket, egy ifju, aki bolognai kereskedő lehetett, behizelgő tenor hangoskával egy kedves románcba fogott; a czime: „Álmokok.” De azután sokan visszavoltak kabinjaikba és csak azok maradtak a teremben, akik az éjszakát ott akarták tölteni. A legelőbb távozók között voltak Rianiék is, akik nagy szívéllyességgel köszöntöttek engem. E perczben a feleségét szebbnek láttam, mint valaha.

Mint hogy csak egy éjszakáról volt szó, én sem váltottam kabint, de kiválasztottam magamnak a divánon egy jó helyet és odahelyeztem rá plaidemet és a köpenyemet, hogy így biztosítam magamnak azt, amit a jogtudósok elbirtoklási jogok neveznek.

Lefekvés előtt még egyszer fölmentem a földéltre, hogy az égbolt jelenségeit megfigyeljem. Semmi nevezetesen változás nem történt, csak a felhők emelkedtek kissé magasabbra a látóhatár fölé és a villámias volt gyakoribb. A hajó hanyó-dása is érczhetőbb lett.

De azért csakhamar elnyújtózkodtam a divánon; plaidemet a fejem alá gyűrtem s köpenyemet a lábamra borítottam. Négy vagy öt utas már javában aludt; a tenorista közelemben iszonyuan borkolt.

Egy matröz a lámpákat, egynek kivételével, mind eloltotta.

Hanyatt fekve, néhány porczig nyitott szemmel a mozgásban levő hajón hallható különféle hangzavarrá figyeltem; hallgattam a hajócsavar szabályos ütemes csapásait, a gép dübörgését, a hajóváz recsegését, az áblakok csörrenését, a hajógerinc hosszában tájfékot verő hullámok loccsanását. Végre is a fáradtság erőt vett rajtam, szempillámra mintha ólom súly nehezedett volna... Elaludtam...

Nem tudom, meddig aludtam, csak annyit tudok, hogy hirtelen zsvaj, üvegek csörmpölése riasztott fel álmaimból. És az egyetlen lámpa pislá fényénél úgy láttam, mintha minden tárgy táncra kelt volna körülöttem és mintha hozzám hasonlóan, álmos alakok a divánról félig fölemelkedve, rémült tekintettel bámulnának egymásra. A folyton-folyvást bugó hang az éjtelmes veszedelmet jelezte; kétségbeesett kiabálások hangzottak minden oldalról. Némelyek azt kiáltották:

— Mindenki a földéltre!

Hányos öltözetben, ahogy valék, rohantam a lépcső felé, ahol férfiak ingben, hölgyek zilált pongyolában tolongtak, néhányan maguk után vonszolva vagy ölüke czipelve, álmukból fölvert, csaknem félméztelen gyermekeiket, ki kiabált, ki jajgatott, ki az Istennek ajánlotta lelkét, ki káromkodott, ki pedig bárgyú arccal kérde: Mi az? Mi történt?

A parancsnoki hidon égő vihar-fáklyák világitották meg a rémos látványt. Az ég boros volt és sűrű villámok szántották keresztül-kasul; de csodálatomra, a tenger elég nyugodt volt és el nem tudtam képzelni, mi történt hát voltaképpen. Öszereült köztünk egy másik gőzösrel, avagy zátonyra kerültünk talán? Titok...

Csak azt hallottam, hogy a kapitány elszánt tekintettel, de halotthallványan, egy csomó matrözről körüllevé, harsány hangon így kiáltott:

— Éresszék le a mentőcsónakot.

Sikerült utat törniem hozzá és kérdem, mi történt. Mosolyogva tekintet rám, de amitől meg-hült bennem a vér és hidegen így válaszolt:

— Hajónk zátonyra került és husz percz múlva elsüllyed. Ha az utasok nem vesztik el fe-

jüket, remélhető, hogy két harmadát megmenthetjük.

— És mi történik a többivel?

A kapitány mosolygott s azután így felelt:

— Kötők leszek én is.

Azúan elfodult, hogy újabb parancsokat osztogasson.

A tömeg nőttön nőtt. És vele nőtt a zsvaj, a zavar. Valameenyien odátódultak, ahol az első csónakokat eresztették a vízbe; mindnyájan az elsők között akartak lenni.

Láttam, amint a kapitány revolverrel a kezében az erőszakosabbak felé közeledett.

— Aki nem engedelmeskedik, azt lelövöm!

— mondá oly tekintettel, mely nem hagyott kétséget az íránt, hogy fenyegetését beváltani kész.

— Niucs több hely — hangzott az egyik csónakból.

— Evezetek! — parancsolta a kapitány.

— Evezetek! — ismétlé és dühösen egy ellenszegülő felé fordult, ráfogva a revolvert.

Nemsokára aztán az ijedtségtől megdörült és kétségbeesett emberek vagy a türelmetlenek, csapatosul ugráltak a tengerbe, talán azért, hogy hamarabb végük legyen, vagy hogy majd valamegyik csónak talán mégis fölveszi őket, vagy hogy uszva érjék el a partot.

Rohantam volna én is előre, csónakba is ülhettem volna, de engedtem a többi előre, nem nagylelkűségből, nem életutság miatt, hanem keserű közönyből, bizonyos fatalizmusból, vagy jobban mondva, általános bágyadság folytán, párosulva gondnal terhes aggodalommal; akadozó lélekzésekkel, mely odaszögeztet álló helyemre és megbénította a nyelvetem.

Könnyű elképzelni, hogy a különböző hajóosztályok utasai összekeveredtek, és a tömegben egyet sem pillantottam meg az utitársak közül, akikkel oly kellemesen csevegtem az ut elején. Vagy talán nem ismertem meg őket, annyira elváltozott volna az arcuk a rémülettől, vagy mozdulataik annyira szokatlanok voltak talán, vagy annyira hiányos volt az öltözékük; ha ugyan

igazgató jelentette, hogy egyenes adóban 26393 K. hadmentességi díjban 562 K. bélyegdíj és jogilletékben 21108 K. fogyasztási italadóban 43523 K. a múlt év hason időszakánál 15236 korrall kevesebb), dohányjövődékben 5054 K. folyt be. — A kir. ügyész jelentése szerint 5 vizsgálati, 74 elítelt fogoly volt letartóztatva. — Az államéptézetosi hivatalfőnöke jelentette, hogy úgy az állami, mint a törvényhatósági utak jó állapotban voltak; a kavics szállítás folyamatban van; a székelyudvarhely — parajdi 0—2 km. utszakasz áthelyezési tervei jóváhagyás végett felterjesztettek. — A közgazdasági elhádó jelentéséből kitűnt, hogy a hűvös időjárás és árvis kárt nem okoztak, az őszgabonák, marhaállomány jól teleleik. — Az állategészségügy kedvező volt, a házi állatok vizsgálatát megkezdették.

Az előadók jelentései után sorra került Kolombán Mózes és társai olaszteleki lakosok felebezése az ottani közbirtokosságnak a legeltetési rendtartás ügyében hozott határozata ellen. A közig. bizottság a jubok legeltetési díjára vonatkozó közbirtokossági határozatot feloldotta, s utasítja a közbirtokosságot, hogy szabályszerű szervezés mellett a többi legeltetési díjakhoz való arány figyelembe vételével hozzon az ügyben újabb határozatot. — Homoródszentpéter közbirtokosságának többsége úgy határozott, hogy a község földbirtokos közönsége néven álló ingatlanok tulajdonjogát a községnek, mint jogi személynek átengedi. Ezt Dombi Mózes és társai megfellebbezték. A közig. biz. úgy határozott, hogy a telek-könyvi tulajdon átengedése csak az ebbe kifejezetten beleegyező birtokosok tulajdonjogi arányára vonatkozik.

Tudomásul vette a bizottság az államvasutak igazgatóságának azt az értesítését, hogy a Székelyudvarhely városi vasúti állomás villanyvilágítására vonatkozólag a tárgyalás folyamatban van és bevezetése várható. Etéden felállítandó tűviróállomásra a postaigazgatóság által a községtől kért hozzájárulást kiadják a községnek határozathozatalra.

A kir. tanfelügyelő előterjesztésére a homoródbenei gör. kel., a magyarfeleki gör. kel. iskolánál észlelt tarthatatlan állapotok elenyésztetése végett megkeresik Matrián János érsek metropolitát. A kereszturni unitár. el. iskola szünvetése tárgyában a püspökhöz irnak, miszerint az iskola a folyó évben szünvetel, noha a tanító 962 kor. fizetkiegészítést kap az államtól; tehát intézkedést kérnek, hogy az iskola vagy haladéktalanul benépesítendő vagy beszüntetendő. Ugyancsak a tanfelügyelő előterjesztésére Máthé József, Péter Gergely, Ambrus Károly, Boda Albert, Gal Mihály, Bálint István, Nagy Gyula, Tamás József,

Nagy Ferenc és Gyarmathy Dénes községi, illetve felekezeti tanítók részére 200 kor. személyi pótlék engedélyezése végett felirnak.

Végül egyes adóügyi felbontásokat intéztek el, mire az ülés véget ért.

Uj beosztás a főszolgabírói szolgabíróknál.

A parajdi főszolgabírói állás betöltése szükségképpen maga után vonta több más, a vármegye szolgabírói személyzetében eszközölt változást is. Így a vármegye főispánja a Parajdra távozó Szabó Nándor főszolgabíró helyére az udvarhelyi járásba Bíró Dénes eddigi székelykereszturi szolgabírót osztotta be. Szabó Nándor mellé parajdi szolgabírónak Máthé Tibor került. Tompa László szolgabíró pedig — a ki egyébképpen a székelykereszturi járáshoz osztatott be — az alispán öbajtása és indokolt előterjesztése folytán, központi szolgálatra berendelve, egyelőre tovább is Székelyudvarhelyen, az alispáni hivatalban marad.

H I R E K.

Székelyudvarhely, Április 21.

A Gyermekek nap.

Az országszerte megalakult gyermekekvédelmi ligák helyi bizottsága május 1-én kiküldi az irgalommal és kedves munkatársait az utcára, hogy állítsák meg a járókelőket és adakozásra hívják a legszentebb célt, az elhagyott gyermekek védelme érdekében.

Voltaképpen ennek a városnak a közönségét nem is kell külön buzdítani a jótékonyaság gyakorlására: talán szegénységünkkel kapcsolatos a mi könnyelmű jóságunk, a mely naponta megkönnyül az utcán tolakodó, seibeit mutató ingó és nem fukar alamizsnájával akkor sem, ha szemmel láthatólag érdemtelen kopogtat ajtóján.

De éppen ezért illő és méltányos, hogy újra emlékeztetése idézzük, mennyivel különb, fontosabb és messzebb kibató a köznapi alamizsnálkodásnál az az áldozás, a melyet a Gyermekekvédelmi Liga urnájánál mutat be. Életet ment, veszendő erkölcsöt gyógyít és a nemzeti erőt gyarapítja a Liga a gyermekek napján.

Ha ez a kedvesség, népszerűség, megzokottá lett intézmény, a gyermeknap, semmi egyéb eredménytelenség nélkül, csak éppen megállítandó, gondolkodóba ejtené, egy zajtalan, de annál áldásosabb nemzetmentő munkára figyelmeztetné az embereket, akkor is jelentős volna nagyszemű erkölcsi erejével. De tud ezen az erkölcsi jelentőségen annyi sikert is szerez a gyermekek nagy táborának a közönség spontán áldozása.

Így a május 1-én megtartandó gyermeknap ünnepé válik, melynek örömeért sok-sok gyermek fogja áldani a jószívű adakozókat.

Gyarmathy Ferenc meghalt.

Id. Gyarmathy Ferenc ügyvéd, közéletünk messzi terjedelmében ismert, kimagasló tagja, az utolsó pillanatig is lankadatlan szorgalmu, fáradtságot nem ismerő életének 81-ik évében meghalt folyó hó 18-án reggel 3 órakor.

Egész város és vármegye társadalmának őszinte részvétele kíséri sírba a magát megadni nem akaró aggyasztán, kinek tetterejét nem korlátozta sem a viszontagságos élet, mely töle igen sokat követelt, sem az utóbbi időben megtört testi ereje. Szellemi fiataleága az utolsó pillanattig sem hagyta cserben, segítette és serkentette tevékenységében.

1830-ban született Székelyudvarhelyen, itt tanulta a reformátusok kollegiumában a középiskolai tanulmányokat s szerzett érettségi bizonyítványt. Ezután nyomban kiűtött az 1848-iki szabadságharcra, melytől a lelkes fiatal ember el nem választhatta magát: honvéd lett, résztvevett 11 nagyobb ütközetben, a szebeni csatában, hol lábába lövést is kapott, minek latható jelét most vitte magával a sírba. A szabadságharc béfejezésekor honvédfőmester volt.

Ezután végezte jogi tanulmányait ugyancsak a székelyudvarhelyi reform. kollegiumban, melynek befejezésével bírói vizgát tett s Baróton és Csikszerezdében volt bíró addig, míg a régi ügyvédi szervezet változatlanul fennállott. 1872-ben szakított a bírói hivatással, ügyvédi oklevelet szerzett és ügyvéd lett s azóta ezt a hivatását utolsó percéig meg is tartotta.

Mint ügyvéd alapította a Székelyudvarhelyi

öltözéknek mondhatjuk a libegő inget, az úgy, ahogy magára kapott szoknyát és a sebbel-lobbal panyókára vetett köpenyeket.

A Riani-pár és a delután párbeszédükre goldoltam, — mintha előérzetük lett volna a bekövetkezendő eseményekről. Magamtól kérdezem: Hol lehetnek? A hajón vannak-e még, vagy valamely csónakban kaptak helyet? Odaveztek talán?

És íme, egyszerre két, közös irányból jövő hang szöktet nevémen. A Riani-pár volt, férj és feleség; néhány lépésreire tölem mozdulatlanul állottak egy emelőcsigához támaszkodva. Egymást kézen fogták. Oly fiatalon, már halálra szánva látszik lenni a szép emberpár! Annál a ténynél fogva, hogy az életnek még a legszomorubb pillanatában is van bizonyos komikus vonás, ebben a pillanatban amiatt röhögtem, hogy nyakravaló nélkül jelentem meg egy hölgy előtt, akin persze nem volt egyéb az inge fölét vetett kendőnél. Ez az együgyű aggodalom azonban csakhogy épen átvillant agyamon, és feléjük közeledve, mondtam:

— Talán még nem késő! Gyerünk, próbáljuk meg!

Alig hangzottak el ezek a szavak, egy rosszul sikerült mozdulat folytán a hajó hirtelen feloldálásra dült; rettentő ordítás szállt az ég felé. Engem az emberáradat elsöpört és bele ugrottam a tengerbe. Sokan követték példámat és késéggelbeestten küzdöttek egymással; egy villám fényénél ezek között láttam a Riani-párt is, immár közel az elmerüléshez. Mint jóúszó, egy pillanat alatt mellettem termettem. Rianinak még volt annyi ideje, hogy felém kiáltas: mentse meg a feleségemet! és erőnek erejével szabadulni akart a feleségétől, a ki így kiabált:

— Nem, Camillo, nem akarom, hogy megmentsenek... Camillo!

Midőn az ura eltűnt szemei elől, bizonyosra vette a nő, hogy az a vízbe fulladt; szemei lezárdtak és elalélt. Haja leomlott, kendője leesett és karjamban pihegni éreztem meztelen kabátját. És aztam, usztam teljes erőmből, hogy elérjem az egyik közelben levő csónakot. Már feljutván

voltam, midőn az ifjú nő magához tért és oly igazán kérő tekintetet vetett reám:

— Ne... az Isten szerelmére, — mondá — ne bátson, engedjen meghalni...

És mert nem hallgattam a szavára, emberfölötti erővel igyekezett tölem szabadulni. Küzdelmünk közepette egy hullám csapott el fölöttünk s mialatt én a felszínre iparkodtam jutni, a Mária karcsu, hajlékony teste kiskilt karjaim közül...

* * *

Mikor a fejemet kiemeltem a vízből, egyedül voltam. Az életöztön fölém került minden más érzésnek, s mint ahogy a mások megmentésére hiába törekedtem, most már csak a magaméra goldottam. Két tempóval a csónak mellett termettem, amelyből iszonyu zajaig hangzott felém; asszonyok jajveszélése, gyermekek sírása, dühös majd szánakozó hangok:

— A csónak egészen megtelt.

— Fölbillen a csónak.

— Még egy embert elbir.

— Nem, nem!

— Még kettőt is.

— Egyet sem, egyet sem!

— De igen, könnyűljenek...

E kavargás közepette két izmos kar ölelt át a hónom alatt és beemelt a csónakba, hol beékelődtem a formátlan, szorongó emberhustömeg közé.

— De most már aztán elég, az Isten szerelmére, — ordították dühösen.

A dühösebbek kiragadták az evezőket a matrózok kezéből, hogy ellökődéssek a csónak mellől a közeledő újabb menekültek.

— Siessünk, siessünk — kiáltá a kormános — távozzunk innen, mielőtt a hajó elüllyedne, nehogy az örvénybe kerüljünk.

A matrózok teljes erejükből evezni kezdettek, de talán a csónak nagy terbe, talán az ellenirányú szél miatt, nagyon lassan haladtunk. És alatt alig néhány száz méternyire tőlünk, a hajó fokozatosan süllyedt a mélybe. Ez olyan látvány volt, mely ereinkben megfagyasztotta a vért. A

vihar-faklyák fényénél, amelyek még mint valami gyászlámpák lobogtak a fedélzeten, emberi alakok nyüzsgését vettük észre. Azok a szerencsétlenek voltak, akik a csónakokban már nem kaptak menedéket. Némelyek mint az őrlítok, ide oda futkostak a hajó farától a hajó orráig meg vissza; mások a láncokba és kötelekbe kapaszkodtak; ismét mások az árbócokra kuszta fől, vagy a zászlórudak tetején gubbaszkodtak és bambán néztek alá. Egyszer csak a hajó süllyedése mind gyorsabbá lőn, a jelzőlámpák és a fáklyák kialudtak s a hajó rémületes zugás-morgás közepette eltűnt a mélybe... A nyomába képződő örvény, amitől annyira féltünk, elért bennünket és a sodrába kerülünk; a csónak többször megfordult a saját tengelye körül, az evezők darabokra törtek, a kormány eltört, a vízesek ivének irányában hanyatt-homlok sodortattunk a mélybe, és a tenger fejünk fölött már-már összezsápnai készült.

Az iszonyu halálfélelemben az a görcs, mely torkomat eddig mint hurok összezsápnította, föloldódott a heves kilátásban törtém ki...

— Uram, uram! — szólt meg valaki közelemben, erősen megrázva egyik vállamat. — Uram, ébredjen föl!

* * *

Kinyitom szemeimet... A legkényelmetlenebb helyzetben éreztem magamat a divánon. Aki engem a vállammal fogva fölirzott: a bolognai kereskedő volt, aki telpnap este tenor-hangon énekelt.

— Mi az? — hebegtem zavartam. — Hol vagyunk?

— Az ördögbe is! Hát a hajón... és már közel járunk Genovához... Uraságodnak ugyan csak rossz álmai lehetnek.

— Honnan tudja?

— Sejttem. Akkorát kiáltott, hogy mindnyájan fölébredtünk.

Zálogkolcsón Intézetet és betéti pénztárt, melynek mindvégig elnök-igazgatója és jogtanácsosa volt.

Nyugodt lelkiismeretet vihett magával végső lakhelyére, mert mindig teljesítette kötelességét. Ez legyen vigasztalása hátrahagyott nagy számu családjának, mely az alábbi gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalommal és megtört szívvel tudatjuk, hogy a szerető férj, apó, nagypapa, testvér és jó rokon *Id. Gyarmathy Ferenc ügyvéd, nyugalmazott törvényszéki bíró Cúrvárhelyvármegye törvényhatóságának és Székelyudvarhely város képviselőtestületének tagja.* 1848-ban honvéd-örrmester, a Székelyudvarhelyi Zálogkolcsón intézet és betéti pénztár elnök-igazgatója folyó hó 18-án reggel 3 órakor, 81 éves korában meghalt. Holt tetemét folyó hó 20-án d u 4 órakor helyezték el öröknyugalomra a székelyudvarhelyi ev. ref. sírkertbe. Nyugalma legyen csendes! Székelyudvarhely, 1912. április 18-ikán. *Id. Gyarmathy Ferencné szül. Rápolthy Anna, felesége. Blatky Miklósné sz. Gyarmathy Vilma, Dr. Gyarmathy Deszö, Lányi Imréné sz. Gyarmathy Róza, Lányi Ernőné sz. Gyarmathy Nina, Gyarmathy Ferenc gyermekei. Dr. Pál Ernőné sz. Lányi Erzsike neveltetésné és unokája. Öv. Rápolthy Domokonné sz. Gyarmathy Katalin testvére. Vei, menyei, számos unokája, dédunokája és rokona.*

Haláláról gyászjelentést bocsátott ki a Zalogkolcsón Intézet és betéti pénztár is.

Mailáth püspök beteg. Gróf *Mailáth Gusztáv* püspök a múlt hét óta betegen fekszik kolozvári lakásán. A főpap betegsége komoly, de súlyosabb aggodalomra nem ad okot.

Szobotka Rezső műszaki tanácsost, az államépítészeti hivatal főnökét, a miniszter, saját kérésére, áthelyezte Budapestre. Szobotka Rezsőben a vármegye egy érdemekben gazdag tisztviselőjét veszíti el, a ki nagy képességeit fontos állásában mindig kiváló tapintattal és alapos szakavatottsággal érvényesítette. Most, hogy távozik fontos állásából, melyben kötelességtudása, a vármegye érdekeit, előrehaladását célzó lakadatlan munkássága, lekötő szeretreméltósága csak tisztelőket szerzett neki, a megye társadalmának szeretetét és közbecsülését — a közpályán dolgozók legnagyobb jutalmát — viszi új díszes állásába magával.

Szinikerületi vál. ülés. Az erdélyi első szinikerület választmányát *Dr. Bernády György* polgármester, a kerületi választmány elnöke, május hó 6-ikán Marosvárhelyen tartandó választmányi ülésre összehívta. Az ülés tárgyat a szinikerület újalakítása, esetleg felbontása képezi. Erre való tekintetből *Gothárd János* polgármester, mint a székelyudvarhelyi szinügyi bizottság elnöke, a választmányt ülésre hívja össze, hogy döntés történjék a tekintetben, hogy a választmány kiváncsi-e a kerületben való maradási, vagy abból kilépik. Nézetünk szerint szinügyi bizottságunknak mindent el kell követnie, hogy e város az első szinikerületben megmaradjon. Kétségtelen, hogy az utóbb tapasztalt műpártolás alapján, Székelyudvarhely közönsége nem érdemli meg, hogy ugyanaz a szintársulata legyen, mint például Marosvásárhelynek; ám ezt a lakandó érdeklődést mégsem szabad pusztán a közönség terhére írni, mivel a dolog úgy van, hogy az utóbbi időben az egymásra unás színház és közönség részéről kölcsönös volt. Éppen ezért reményünk van, hogy amennyiben a szinieset részéről is valamelyes újítás történik, közönségünk érdeklődése is feléled, aminthogy példa van rá a múltból, hogy a színházba beinvitálói lehet ezt a közönséget, csak egy kis jóakarattal, hozzáértéssel legyen a szin-igazgató részéről az ügyek intézésében.

A Székely Dalegyet zenekara. Már hetekkel előbb mozgalom indult a *Székely Dalegyet* kebelében, hogy egy műkedvelő zenekart szervezzenek. A megindult kísérlet sikere vezetett, mert mintegy tizenheten jelentkeztek a zenekarban való részvételre. A jelentkezők többen eredetileg is tagjai voltak a Dalegyetnek, de ezeken kívül a város legjobb zeneértői közül is sokan siettek az új kuiturális alkotás létrehozására. Az új zenekar a r. kath. főgimnázium zene-termében e hó 18-án tartotta első próbáját, mikor is több klasszikus darabot első látásra jeles

együttben játszottak, s ezek után a népdalokból állítottak egyben hatásos egyveleget. Ez első próbának megfelelően továbbra is párhuzamosan fogja művelni a zenekar úgy a műzenét, mint a népzeneét. Első nyilvános felléptét a dalegyet pünkösdmásodnapi hangversenye alkalmára tervezi.

Megbízás. A kereskedelemügyi miniszter az áll. építészeti hivatal vezetésével *Leichtner Gyula* főmérnököt bízta meg.

Az uszoda ügye. A Korcsolya-egylet választmányja a napokban tartott ülésében elvbene elfogadta azt az indítványt, hogy az uszodát az egyleti pályán megvalósítsa. A választmány egyben tudomásul vette, hogy a Korcsolya-egylet 1911—12. évi bevételre 1260 K 20 f. volt, míg kiadása 504 K 66 f., tagdíj hátrálék 256 K. mult évi maradvány 539 K 87 f. A rodli-pálya bevételre 263 K, kiadása 139 K, tagdíjhátrálék mintegy 100 K. A választmány megállapította a tennye-pályák költségelirányzatát 400 K-ban és végül a közgyűlés napját május 12-ére kitűzte, a mikor az uszoda ügyében teendő javaslat alapján megbozza határozatát.

Az óvónői állás betöltése. Székelyudvarhely városi óvodánál megüresedett vezér-óvónői állásnak f. hó 20-iki határidővel hirdetett pályázata folyó hó 30-ikáig meghosszabbított.

Városi tisztviselők mozgalmá. Az állami tisztviselőknek május hó 19-én Budapesten a régi képviselőházban rendezendő országos kongresszusával kapcsolatban *Szalay Lajos*, Vercse város főmérnöke sürgős mozzalmat indított a városi tisztviselők helyzetének javítása érdekében és ugyancsak május hó 19-ére országos kongresszusra hívta össze az összes városi tisztviselőket. A kongresszust május hó 19-én Budapesten, a Magyar Mérnök- és Építészegylet palotájában tartják meg. E kongresszus nem tévesztendő össze a Bárczy István dr. budapesti polgármester által május hó 17. és 18-ára egybe-hívott városok kongresszusával, melyre csak a városok polgármesterei és országgyűlési képviselői lettek meghívva és a melyen csak a városok anyagi ügyeinek rendezésével és a városi törvénytervezettel foglalkoznak. Mint hírlik, ugyancsak május 19-én tartják kongresszusukat Budapesten a vármegyeházán a megyei tisztviselők is.

Műsoros táncszestély. A székelykeresztúri református egyházközség tegnap este műsoros estélyt rendezett a következő műsorral: 1. *Hunyadi László*. Nyitány *Zapfól*. Zongorán játszták öv. *Báró Kemény Béláné* sz. gróf *Haller Berta* és *Sebestyén Ella*. 2. Szavalt: *Fazekas Pálné*. 3. Magyar népdalokat énekel cigány kísérettel: *Dr. Nagy Elek*. 6. *Rubinsten op. 6*. Faranteltől és *Fonó dal op. 18*. *Litolftól*. Zongorán játszta: öv. *Báró Kemény Béláné*. 5. *Strauss* „A cigánybáró“ (egyveleg). Előadta: a „Székelykeresztúri Filharmonikus Társaság“. 6. Szavalt: *Dr. Tóth László*. 7. Ének-quartett. Előadta egy nyolczas férfi-kar. 8. „Rákóczi“. *Berlioztól*. Zongorán játszta: *Báró Kemény Béláné* és *Sebestyén Ella*. — Műsor után tánc következett.

Hamis huszkoronások. Az utóbbi időben bihetetlen nagy mértékben elárasztotta a monarchiát s különösen az osztrák fővárost egy eddig szerencsével dolgozó pénzhamisító banda hamis husz koronás papírpénzzel. Az utánzatok alig különböznek valamiben a valódiaktól. Csak alaposabb megfigyelés után vehető észre a különbség, a szin az, mely különösebben elütő, a valódiak szine ugyanis máztalan, matt: míg ezeké zairoosan fényes. Fogásukkor észlelhetően vastagabbak, a számuk nyomása pedig erősebb. Ezeket azonban csak gyakorlott szem veszi észre s a közönség a mely tudvalevőleg vagy egyáltalában semmi vagy nagyon kevés gondot foirított a vásárláskor, vagy felváltáskor kapott bankjegyek megvizsgálására, minden gyanu nélkül fogadta el a hamisítványokat. A bécsi rendőrfőnökség most az összes osztrák és magyar rendőrségeket megkereste a hamisítás ügyében. Közli, hogy az Osztrák-magyar bank tisztól huszezer koronáig terjedő jutalmat tűzött ki annak, a ki a rendő-

ségeket a hamisítók nyomára vezeti. Egyben a vizagálat kiterjesztését kéri olyanképpen, hogy ha az illető helyen hamis papírpénzt fedeznének fel, arról értesítsék a rendőrfőnökséget. Ma érkezett meg a megkeresés a székelyudvarhelyi rendőrfőkapitányához is. A bécsi rendőrség az osztrák-magyar bank által kitűzött nagy jutalommal reméli, hogy a hamisítók kézrekerítése nagyban elő fog segítettni.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Felméri Gyula* székelykeresztúri járásbírósi jogyzót, önálló működési körrel ruházta fel.

X Kiss szerencsése nagy! A m. kir. szab. XXIX. osztálysorsjáték csütörtöki befejező húzásán a 600.000 koronás főnyereményt a 73395 számú % ban eladott sorsjeggyel ismét a hírnemes *Kiss Károly* és *Társaság* (Budapest, Kossuth Lajos utca 13.) szerencsés vendő nyerték, hol immár ötödször nyerték meg a 600.000 koronás főnyereményt, nem hiába: „Kiss szerencsése nagy!“

A Mészegylet vál. ülését folyó hó 16-ikán Székelyudvarhelyen tartotta meg *Lányi Imre* elnöklésével a tagok tömeges részvétele s élénk érdeklődése mellett. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után a titkár bejelentéseit hallgatták meg s az elnökség intézkedéseit jóváhagyólag tudomásul vették. Felvettek az egyezület kebelébe 7 tagot és 6 tagot a vármegyéből történt eltávozás folytán törültek. Résztvesznek a kolozvári méhéskongresszuson és kiállításán. A résztvételre való felhívás szövegezésével a titkár megbízták. Állást foglaltak a székelyudvarhelyi áll. faiskola áttelepítése ellen s feliratban kéri a tövényhatóságot a faiskola itthagása érdekében teendő lépésekre, valamint feliratban fordulnak a m. kir. földmivélsügyi miniszterhez is. A vándor-gyűlés idejét június hó 29-ikére kitűzték, tárgysorozatát megállapították. Könyvtárosnak és szer-tárörnek *Blájer Balázs* választották meg egyhangulag. A vármegye gyümölcs-termelési akciját felkarolják, támogatják, évégből megbízták a titkár, hogy részletes program alapján dolgozzon ki egy tervezetet, s azt a legközelebbi gyűlésen bocsássa tárgyalás alá, valamint az alapezabályok ilyen irányu függelékét is elkészítve terjessze gyűlés elé.

A timár-szin kisajátítása. Régi óhajt kíván valóra váltani a polgármester, a mikor a piactert csuffá tevő timár és csizmadia szin kisajátítása ügyében a tárgyalásokat bevezette. Ugyanis *Gothárd* polgármester e héten érintkezésbe lépett a timár ipartársulat elnökével *Seles Pállal*, ki a társulat több tagját szintén bevonta a tárgyalásba. A tárgyalás anyagát a társulat tulajdonát képező áruszinnek (a megyeházzal azonban lévő rész) a város részére miként való átengedése képezte. A társulat elvileg hozzájárult azon propoziczióhoz, hogy a város tulajdonát képező, Kossuth-utca piactéri sarokházért hajlandó átengedni az áruszint s a egy aligha ütközik akadályba a cserevásár létrejötte. A szigjártó ipartársulat elnökével, *Szakács Józseffel*, a tárgyalás azon irányban tartott, hogy a református templom oldalába épített áruszint milyen árban hajlandó a társulat a városnak átengedni? A tárgyalás rendén a polgármester 1500 koronát ajánlott fel az omladozó szinért. A polgármester ajánlatát a társulati gyűlés elé terjesztik, a mikor a társulat bizonyára készséggel fogja elfogadni az ajánlatot annyival is inkább, mivel az új piacszabályozási szabályrendelet a bódé kijavítását nem engedi meg. Ha ezekkel a meg-egyezés perpektuálva lesz, úgy folytatólagosan a csizmadia ipartársulat áruhelyiségének kisajátítására kerül a sor.

A Dalegyet estélyen felülíztettek: *Vá-letsk Ferecz* 20 K, *Sebessi János* 20 K, *Jodál Gábor* 10 K, *Szöllösi Samu* 7 K, *Persian János* 6 K, *Bucsek Aladár* 5 K, *Sükösd Mielós* 5 K, *Rösler Károly* 4 K, *Paál Árpád* 3 K, *Mezei Pál* 3 K, *Riemer K. Gusztáv* 3 K, *Homolay Lajos* 3 K, *Barabás András* 3 K, *Csillag József* 3 K, *Barcsay Károly* 2 K, *Péter József* 2 K, *Szabó Ödön* 1 K, *Vizházy István* 1 K, *Szabados Ferenc* 1 K, *Konnort József* 30 fill. Összesen 10230 K. Az elnökség ezután mond hálás köszönetet.

Czellővészlet. Ma d. u. 3 órakor a kaszárnyában gyülekezik a városi czellővő csapat és Salamon Béla főhadnagy vezetésével gyúttacslővész-ből kap oktatást. — A márczius 21-én tartott Uránia-előadás összes kiadási 56 44 K. bevételci 113 18 K. Az így fennmaradó 56 74 K, tiszta jövedelemből 10—10 K-t kaptak a három középkola tanfolyamai, 26-74 fillért a városi iskolán kívüli ifjuság tanfolyama. Az ifjusági előadásra részt vett intézetek vezetőségének és az esti előadást pártoló közönségnek, valamint Sükdés Miklós vendéglősnek, ki a termet díjmentesen engedte át az előadás céljára, ez uton mondunk hálás köszönetet. Az udvarhelyvármegyei állandó lövészbiztosítóság.

A nagy kukoriczadij. A Budapesten lakó székely ifjak „Péterfy asztal“-társasága a székelyföldi kukoriczavetőmag javítására mozgalmat indít. Az érdeklődés felkeltésére két nagydiat tűz ki 10—16 éves székely fiuk részére, hogy a legszébb két csó kukoriczavetőmagot a Budapesten 1913. évi február havában tartandó Első Országos Kukoriczakiállítás alatt 8 opra a székesfővárosba saját költségén felveszi és ott vendégül látja a társaság. Tudnivalók: A pályázó csakis 10—16 éves székely földműves fia lehet. Egy községből ötnél kevesebb nem pályázhat. A tanító egyszerű levélben kéri az ingyenes vetőmagot és megnevezi a pályázó fiukat. Levélcím: *Péterfy Tamás* író Budapest, IX. Köztelek. Egy pályázó legkevesebb 20 tövet művel sajátkezűleg. A tanító vigyáz az ültetésre és a törésnél a legszebb 2 csövet kiválasztva átköti, a pályázó nevét ráírja. Az összes pályázók kukoriczacsóveit az erdélyi részben még ez évben tartandó bírálati kiállításra elküldi.

x Tündérpalotának nevezte el egy orosz orvos tanár a mult héten megnyitott pöstyéni Therman Palace-t. Ez a ház ugyanis egyesít magában 300 fejedelmi kényelemmel berendezett szobát, 400 fürdőszobát, 2 nagy izsapanedenczét és az orvosi tudomány minden vívmányát. Az orosz tanár valószínű elragadtatással nyilatkozott erről az épületről, a melyhez foghatatlan fürdői tanulmányutjában sehol sem látott.

Napfogyatkozás. A borús égboltozat miatt vajmi keveset lehetett látni a szerdai napfogyatkozásból, a mely Székelyudvarhelyen déli 12 óra 12 $\frac{1}{2}$ perczer kezdődött. Csak egy-két percze ritkult meg annyira a felhőkárpit, hogy keresztül tetszett rajta a nap. A kikuké türelmük volt kívánni ezeket a kedvező perczeket. Megfigyelték, mint takarja el a hold jobban és jobban a nap korongját. Még kormozott üveg sem kellett a megfigyeléshez. Délután 1 óra 32 perczer a napnak csaknem nyolczedrész (0.77) sötétedett el, s ekkor olyan volt a nap, mintha egy vékony sarló, mint a hold utolsó karéja. Ebben az időben szinte esties szürkület borult a város. Két óra előtt nyolcz és fél perczer véget ért a napfogyatkozás, de ekkorra már annyira összehorultak a fellegek, hogy a tűnemény végét senki sem észlelhette.

A kereszturi áll. tanítóképző-intézet I. osztályába az 1912—1913. iskolai évre felvesszük 36 oly éptestű, épszervezetű, egészséges ifjut akik 14-ik életévüket betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és gymnásium, vagy a reáliskola, vagy a polgári iskola legalább 4 alsó osztályát, vagy a felső népiskolát jó sikerrel elvégezték, vagy a jelen év június hó végéig elvégzik. Az I. évesek részére rendszeresített kedvezmények ezek: 12 teljes ingyenes ellátás, 10 féldijas ellátás (havi 14 kor. fizetés mellett), 2 évi 140 kor. ösztöndíj kedvezmény és 12 teljes díjfizetéses hely (havi 28 kor. fizetendő a teljes ellátásért). Ezen kedvezmények kitűnő és jeles előmenetelű növendékeknek fognak adományoztatni. A bentlakók ingyen lakást, fűtést, világítást és mosást élveznek. Ingyen gyógykezelésben minden rendes tanuló részesül, azonban a gyógyszernek ára részben vagy egészben megterítendő. A felvételtől sajátkezűleg irt és 1. koronás bélyeggel ellátott folyamodások a vall. és közokt. miniszterhez címelve május 31-ikéig *Ujváry Mihály* igazgatóhoz küldendők be. Az először folyamodó kérvényét a következő és szabály szerint felbélyegzett okmányokkal szerelje fel: 1. iskolai bizonyítvány az 1910—1911. iskolai évről a fél-évi értesítő a jelen 1911—1912. iskolai évről. 2. Születési anyakönyvi kivonat. 3. Tiszti orvosi

bizonyítvány. 4. Ujraoltási bizonyítvány. 5. Hiteles közönségi vagy szegénységi bizonyítvány. 6. Hiteles családi kimutatás. A II. III. és IV. osztályba csak azok vétetnek fel, akik a megelőző évfolyamot ugyanezen intézetben mint rendes tanulók sikeren elvégezték.

Hidépítés. Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága a sárd—zsádok—szentdemeteri tvh. közut 3—4 km. szakaszán levő 5 o. m. nyílású 8 sz. Ujlak pataki határhíd építését 5859 K 07 f. összeg erejéig engedélyezvén, ugy a beton alépitmény, mint vasszerkezet munkáinak biztosítása céljából május hó 11-én d. e. 10 órakor a székelyudvarhelyi államépítészeti hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. A hidoak vasbeton szerkezetre való létesítésére is tehető ajánlatok. Az összes munkákra vonatkozó műszaki művelet, általános és részletes feltételek és ajánlati minta, nemkülönböztetve a vasbeton hid építésére és erre vonatkozó ajánlatokra nézve érvényes különleges feltételek a magyar királyi államépítészeti hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők; ugyanott az alépitményi vázlat 2 koronáért, az ajánlati minta pedig díjtalanul megszerezhető.

Nyilvános nyugtázás. Felkértek a következő sorok közlésére A szentábrahámi községi bálon felülkeltettek: Kemény János 6 K, Bilint Dániel 4 K, 40 fill, Vlassek N. 3 K, Bihari Mór, Horváth János, Fekete Béni, Balogh Lőrincz, Deák István (Torda), Gálffy Kálmán ny. főszolgabíró 2—2 K, Theilman Agoston 3 K, Dr. Nagy János ügyvéd, Szabó Károly, Kocsis Sándor, Vargyas János, Lőrinczi Dániel, Kiegyőrray Imre, Lőrinczi Gábor, Haleksy József 1—1 K, László József 80 fill, Péterffy Miklós 70 fill, Lőrinczy Dénes 60 fill, Péterffy Mihály Balázs János 40—40 fill, Fazakas János, R-zi Elek 20—20 fill. Fogadják e helyen is a nemes czérra történő felülvezetésért a rendezőség hálás köszönetét

Tanítógyűlés. A róm. kath. tanítóegyesület havasajli fiökköre folyó hó 15-én Küküllő-keménysávan tartotta meg tavaszi ülését *Szabó Antal* k. tanító elnöke alatt. Ünnepléses szentmise és Veni sancte után az iskola termében gyűltek össze nagy számban az egyleti tagok és hallgatták meg *Ambrus Károly* helyi k. tanító gyakorlati tanítását a földmérésről és területszámításról. A gyakorlati tanítás után *Szabó Antal* a gyermekvédelemről értekezve nyitotta meg a gyűlést s üdvözölte a tanfelügyelőség képviselőit megjelent *Chalupka Rezső* kir. s. tanfelügyelőt és a vendégeket. *Hajdu Ferencz* kir. tanfelügyelő átiratát meleg érdeklődéssel hallgatták meg. Tárgysorozat rendjén a gyakorlati tanítás bírálatá számolt meg, mely után *Fazakas D.* kápolnásfalusi tanító értekezett az akarat és jellem neveléséről. *Bodosi Antal* lövőtoi tanító a róm. kath. orsz. tanítógyűlés lefolyásáról és eredményéről számolt be. *Gál Imre* székelyudvarhelyi tanító a tanítók otthonáról s annak létesítéséről tartott rövid előadást, mely után *Gyeryes Mihály* az „Étvös-alap” és a „Tanítók Földje” támogatására kérte a gyűlést és a tanítóságot. A gyűlés a részvényjogzére elnöknek felhatalmazást adott. Az erdélyi tanítószövetség nyári közgyűlésére *Lajos István* és *Bodosi Antal* tagokat küldötték ki az egylet képviselőit. A jövő gyűlés helyének és idejének meghatározása után a gyűlés véget ért és *Ambrus K.* helyi tanító vendégszerető házához gyűltek fehér asztalhoz a tanítók, hol vidám hangulatban telt az idő.

A nagyzebeni tanítónéköpítő-intézet I. és II. osztályába a következő 1912—13. iskolai évről felvételért folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leánynevelőiskolát, a polgári- vagy felsőbb leányiskolát, vagy a gimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték. Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel. A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Keresztlevél. 2. Iskolai bizonyítvány. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról. A kérvényben kitéendő, hogy bentlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Bennlakásai havidíj 38 korona. A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz június hó 15-éig kell bonyújtani. A felvételi július hó első napjaiban lesz elintézve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek. Az I. és II. évfolyamra felveendő növendékek közül kilencz növendék 120—120 kor.

ösztöndíjat nyer. Az ösztöndíjas helyre folyamodók szegénységi bizonyítványt is mellékeljenek. A bennlakásról prospektust küld az igazgatóság, **Gyümölcs-termelési tanfolyam** Tordán e hó 22-én veszi kezdetét. A vármegyéből *Demeter Miklós* mátfisfalvi tanító és *Gál József* székelyszenkirályi tanító nyertek felvételt.

Panaszkönyv. A következő sorokat vették. Székelyudvarhely város képviselőtestülete, a mikor a villamos világítás ügyét részleteiben tárgyalta, a kiküldött bizottság javaslatára úgy döntött, hogy a piactéri vilámpák vasozlopaitól eltekint, azonban ennek ellenében a vezeték összes faszlopotat vállalkozó czég megfesteti. Ezen határozat óta immár három hoeszu esztendő telt el, azonban az oszlopok ma is csak egy eltekintenek, mint a határozat meghozatala előtt. Emelkezettünkben van, hogy az oszlopok felállításának megkezdésekor éppen e b. lap hasábjain milyen tiltakozások hangzottak el a vezeték jelenlegi formájában való elhelyezése ellen, a mennyiben az amugy is gyenge kinézetű várost az akasztófa póznák még jobban eléktelenítették. Azóta az ügy lecsendesedett s szemünk, mint mindent, ezt is megszokta, ám most, a mikor az idegenforgalom halvány jelenégeivel találkozunk, nap nap után szemrehányásokat kell e tekintetben, és pediglen méltán hallanunk. Kérjük az illetékes tényszókat, hogy a jogerős közéleti határozat alapján a villamos műveket kötelezettsége teljesítésére szoritani szivekedjenek. Egyben pedig vegye a villamos bizottság a világítási naptárt is már egyszer revizió alá, s azon a szükséges módosításokat sürgősen eszközölje, mivel a mostani tavaszi időnyben a lámpafelgyújtás egyenesen botrányos.

x Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali) Budapest, V, Dorottya-utca 10 és 12. A „Közgazdaság” rovatban közöljük a Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali), a legnagyobb, legzárdaabb és legrégebb biztosító intézetnek mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinet, aki e czéhből hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad élet-, tűz-, szállítvány-, üveg- és betörés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá jégbiztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság, valamint kezességi és óvadék biztosításokat, elutaljonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkesztés elleni biztosításokat és versenylovak, telivér és egyéb értékesebb tenyésztőállatok biztosítását a „Minerva” Általános biztosító részvénytársaság számára. A székelyudvarhelyi Öngyökös: Marosvásárhelyi Agrár-takarékpénztár főnöke, Rosler és Gábor, Sterba Ödön.

A jó gyermekek. Bágiban történt még nagypénteken, hogy az öreg *Balázs* kiadta a pirancsot *András* fiának, miszerint a lovakat a falu vállujában itassa meg. *Balázs András* örömmel ült föl e pej hátára s büszkén lovagolt végig a falu a vállúig. Visszafelé pajtásai megirigyelték a dicsőséget s a *Bacsó Dénes* háza előtt *Medgyesi Pál* vezérlete alatt az *András* lovat dobálni, riasztgatni kezdték. A jó vérű pihont lovaknak csak ez kellett: az orditozásból, dobálózástól megbokrosodtak, *Andrást* a peji lekerítette hátáról s hogy a mulatság teljes legyen, állon is rugta, azután pedig vesd el magad, úgy elszaladtak, hogy öreg este volt, a mikor megfoghatták. A kis *Balázs András* súlyos sérüléssel a napokban közkörházba szállították. A tanúság az, hogy ugy létezik Bágiban is vannak, mint itt benn a városban, olyan jó gyermekek, kiket az iskolában nemcsak az olvasásra és számvetésre, de arra is meg kellene tanítani, hogy az utcán is tisztességesen kell viselkedni.

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali) 6. évi Április hó 4-én tartott 80-ik közgyűlésén tárgyalattak be az 1911. évi mérleg az előttnak fekvő jelentéséről látjuk, hogy az 1911. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkésösszeg 1.189.790,207 korona és 74 fillért tették ki és az év folyamán bevett díjak 51.905,357 korona és 81 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjartaléka 24.558.447 korona 87 fillérrel 351.843.680 korona 02 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztályának alapja 6.987.479 korona 40 fillért tesz ki. A biztosítási ágban, beleértve a tőkörvegbiztosítást, a díjbevétel 18.155.625,823 korona biztosítási összeg után 81.117,261 korona 84 fillér volt, miből 10.777.655 korona 29 fillér viszontbiztosításra fordítottat, ugy, hogy a tisztal díjbevétele 20.393.696 korona 55 fillérre rugott és ez összegből 14.714.918 korona 09 fillér mint díjartalék minden tehetőről mentem jövő évre vitatott át. A jövő évben esedékesek való díjkötelezvények összege 143.103,144 korona 98 fillér. A betörésbiztosítási ágban a díjbevétele 1.494.546 korona 70

Állérre rugott, mielőtt levonón a viszontbistósítást, a tiszta díjbevétel 816 101 korona 45 fillér tett ki. A szállítványbistósítási ágban a díjbevételét 5.133.835 korona 29 fillér, mely a viszontbistósítást levonva után 2.839.844 korona 68 fillérre rugott. Kérelmét a társaság 1911-ben 45.748,647 korona 90 fillérre és alapítáa óta 1.069.798,459 korona 83 fillérre fűszerte. E kárterítési összegekből hasznokra 211.796,068 korona 78 fillér esik. A nyereség-tartalékok közül melyek összesen 28.967,988 korona 69 fillérre rugnak, különösen kiemlendők: az alapszabályszerinti nyereség-tartalék, mely 6.804,285 korona 18 fillér tett ki, az értékpapírok árfolyamirányítására alakított tartalék, mely az idei áttalással együtt 14.962,260 korona 76 fillérre rug, továbbá felmiltendő a 60.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei áttalással 3.031.287 korona 96 fillér tett ki. Rézvényenként 700 arany frank osztalék került kiállításra. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek előrangú értékekben vannak elhelyezve, az idei áttalások folytán 392.746.965 korona 47 fillérrel 16.840.622 korona 40 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog-követelések 101.703.390 korona 60 fillér. 2. Előbistósítási kötelevényekre adott kölcsönök 36.489.996 korona 08 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.971.098 korona 36 fillér. 4. Értékpapírok 249.664,565 korona 86 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 19.182.014 korona 70 fillér. 6. Tárcza-váltók 634.466 korona 05 fillér. 7. Kézpénz és az intézet követelései a hiteltelők körteléseinek levonásával 4.305.309 korona 81 fillér. Összesen 216.840.622 korona 40 fillér. Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik. Ezen alkalommal erra utalunk, hogy az Assicurazioni Generali leguáibb leányintézet a „Minerva” Általános biztosító részvénysársaság Budapesten a kezeségi és óvadék, valamint az eltulajdonítás, lopás büntlen kezelése és ajkkanzás elleni biztosítást, nemkülönben a versenylovak, tevérek és más értékesebb tenyészállatok biztosítását vette be, mint új ágasokat hasznokban.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Fogadatlan prókátoroskodás.

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Sziveskedjék az alábbiakat becses lapjában közölni. Kiváló tisztelttel, az igazgatóság megbízásából: *László Z. István*, mint a munkás pénztár igazg. tagja.

A Szudv. 1912. 28. számában megjelent, a helyi munkás pénztár igazgatóságát érintő figyelemre keltetése kijelentjük, hogy elvállalt tiszttségünk elfogadásakor ösmertük alapszabályaink adta kötelezettségeinket és autonóm jogainkat. Az ebből kifolyó jogkörünk gyakorlása, a pénztárnál minden időben érvényre is jutott.

A most folyó, a pénztár anyagi érdekeit egyáltalán nem érintő, kihágási ügyek, a kellő megvilágításban kerültek tárgyalás alá, a helyes és megfelelő intézkedés azonnal foganatosított.

Az igazgatóság

Csak azoknak a cigarettázóknak a kik egységükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillért többet kiadni:

Clubspecialité

120 lap 20 fillér
70 " 12 "
100 " 10 "

Orvosi tanácsra a hüvelyk és laposkák bronch- és zinnymás valamint aszradék: igyonyozott. Embriónélkül vannak, de minden laposkában és hüvelyben benne van zinnymással a védő és a gyáros aláírása „Modiano”

Főraktár: Sterba Ödön m. kir. dohány nagyruhádjában, Székelyudvarhelyen.

NYILTTÉR.

1912. B. 220/2. ügyszám.

Ó felsége a Király nevében.

A székelyudvarhelyi kir. járásbíróság, mint büntető bíróság Looz G. Frigyes főmagánvádló által Tassaly Lajos vádlott ellen rágalmaszása vétségé miatt emelt vád felett Dr. Hiniéder Fels Ákos ügyvédnek, mint főmagánvádló képviselőjének jelenlétében és részvételével Székelyudvarhelyen 1912. évi márczius 26-án

lven 1912. évi márczius hó 26-ik napján Gaál Ferencz kir. albiró és Gergely Ferencz kir. j. jegyző, jegyzőkönyvvezető közreműködésével — megtartott nyilvános tárgyalás alapján — a vád és védelem meghallgatása után az alól kitett napon következőleg ítélt:

A kir. járásbíróság Tassaly Lajos vádlottat, aki 47 éves, róm kath vallású, székelyudvarhelyi születésű és lakos, házaa, öt gyermek apja, vagyonyos, mészáros mester, büntönek mondja ki a Btk. 268. §-ába ütköző rágalmaszása vétségében. mit azáltal követett el, hogy 1912. évi márczius hó 10-én Székelyudvarhelyen, többek jelenlétében oly tényt állított Looz G. Frigyes főmagánvádlóról, mely ezt valódisága esetén közmegevesnek tenne ki; ezért őt a Btk. idézett §-a alapján a Btk. 92. §-ának alkalmazásával az 1892. XXVII. t. cz. 3 §-ban meghatározott czélokra 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhével azon kir. járásbírósnál fizetendő és behajthatatlanság esetén a Btk. 53. §-a értelmében öt (5) napi fogházra átváltoztatandó száz (100) korona börtönbüntetésre, mint fő- és egy (1) napi fogházra átváltoztatandó husz (20) korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítélti és a Bp. 490 §-a alapján kötelezi, hogy 30 korona ügyvédi és 3 korona 80 fill. tanulótságot 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhével főmagánvádlónak megfizesse és a petán felmondandó büntügyi költséget a m. kir. államkincstár részére az 1890. XLIII. t. cz. 9. §-ában előirt eljárás szerint megtérítse, valamint a Btk. 277. §-a értelmében arra is kötelezi, hogy a jelen ítéletet jogerőre emelkedése után egész terjedelmében, indokaival együtt a Székelyudvarhelyen megjelenő „Udvarhelyi Híradó” legközelebbi számában saját költségén közlése tétesse, mit ha nem tenne: az esetre feljogosítja főmagánvádlót, hogy a közzétett maga eszköztelése és annak költségeit vádlottól végrehajtás útján felhajtassa; végül a Bp. 485. §-ához képest Dr. Hiniéder Fels Ákos ügyvéd díját megbizója terhére 30 koronában megállapítja.

Indokok:

A folyó évi márczius hó 10-én Székelyudvarhelyen tartott országos vásárra bejött Sándor Albert kisgalambfalvi lakót megbizta a nagyatya, hogy az általa főmagánvádlónak eladott bivaly 280 korona vételárát, melynek megfizetését főmagánvádló néhány nap előtt jelentkezésre ígerte: vegye fel a főmagánvádlótól. Sándor Albert a baromvársártéren találkozt a vádlottal és megkérte vádlottat, hogy ha összetalálkoznék főmagánvádlóval, mondja meg neki, hogy jöjjen ki a vásárra és hozza ki a bivaly árát. Vádlott erre több ismeretlen farcsdli ember, továbbá Papp József kisgalambfalvi és László Ferencz nagygalambfalvi lakókók hallatára a következőleg válaszolt Sándor Albertnek: „Nekem semmi közöm sincs Loozhoz; maga ugyan a bivaly árát tőle meg nem kapja, hanem menjen hozzá maga, amit kap, vegye a hátára és hozza el, mert Looz ellen sok bekebele zés van és a végrehajtó minden nap megyen hozzá.” Egyben a kezével a levegőben keresztet csinált, ezzel is jelezve, hogy a megbizott a követelést elveszettek tarthatja.

A kir. járásbíróság ezt a tényállást a vádlott részbeni beismerése, továbbá a tanuként kiballgatott Sándor Albertnek határozott és a fenti tényekkel teljesen egyező vallomása alapján állapította meg, valamint megállapította azt is, hogy a 280 korona tartozást főmagánvádló még az nap kifizette Sándor Albertnek, mikor ez nála a pénzért jelentkezett.

Mint hogy főmagánvádló kiterjedt huszületet folytat és így a többek jelenlétében, országos vásár alkalmával nagy nyilvánossággal tett az az állítás, mely üzleti hitelképességét támadja meg, teljes mértékben alkalmas arra, hogy főmagánvádlót közmegevesnek tegye ki: ennél fogva vádlottat büntönek kellett kimondani a vád tárgyává tett rágalmaszása vétségében.

A büntetés kiszabásánál azzal a súlyosító körülménnyel szemben, hogy az üzleti hitelképesség lekicsinylése a főmagánvádlóra nézve valóságos anyagi károkozást is jelent: kiválóan nyomatékos enyhítő körülményt képezett vádlott töredelmes megbánása, büntetlen előléte, miért is a kir. járásbíróság a rendelkezés részben kitett és a Btk. 92 §-ának alkalmazásával kiszabott pénzbüntetését találta megfelelőnek.

Kelt Székelyudvarhelyen, 1912. évi márczius 26-án.

Gaál Ferencz s. k.,
kir. albiró.

A másolat hitelűl.
Székelyudvarhely, 1912. április 15.
A kir. bíróság III. számú jegyzői irodája.

Szabó János,
kezelő.

Ezen ítélet 1912. évi márczius 26-án jogerőre emelkedett és végrehajtható.
Székelyudvarhely, 1912. évi április 15.
A kir. járásbíróság.

Gaál Ferencz,
kir. albiró.

Felolvasó szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Árlejtési hirdetmény.

A korondi róm kath. egyház a papi lakás felépítésére április 28-án d. u. 3 órára árlejtést hirdet. Költségvetési összeg 15797 K. 57 fill. Tervrajz és költségvetés a plebánium bármikor megtekinthető.

Korond, 1912. április 19-én.

Hadnagy Mihály,
róm kath. lelkész.

GRAND HOTEL SAN-REMO
NAGY SZÁLLODA
Budapest, Dohány-u. 40. Nyár-u. sarok.
Minden pályaudvarról villamos megálló a Rákóczi ut és Nyár-u. sarkán
100 teljes komforttal és kényelemmel berendezett szoba. Lift. Légfűtés. Minden szobában villanyos ébresztő óra. Fürdő.
Szuterén éttermek Pulzer György vezetése alatt, ismert couvert rendszerre szerint. Ebéd 6 fogás K 2-50 Vacsora 5 fogás 2-50
Stórid család A vidékek találkozó helye
Igazgató: Tulsejónos: Sárkány József. Rénesey Gusztáv.

Védjegy: „Horgony”.
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
egy régiónak bizonyított háziáru, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, osztnál és meghűtésnél.
Figyelemre keltetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.
D. J. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlanhoz”.
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Műmalom lisztgyártmányainak eladására keresünk egy e szakmában jártas és Udvarhelyvármegyébe bevezetett

ügynökök

Ajánlatok benyújtandók e lap kiadó-hivatalához „Komoly Ajánlat” jelleg alatt.

EREDETI SINGER
VARROGÉPEK
„66”

a huszadik század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk

Singer Co. varrógép részv. társ. Segesvár, Bajor-utca 22. sz.

Egy a fehérneműtöméhez való utasítást tartalmazó füzet bárbinah ingyen kladatik.

Csak háromszor kikötött szálú Kolloid

Wolfram lámpa

ad liszta fehér fényt, ég sokáig és fogyaszt kevés áramot.

Kizárólagosan

kapható

25, 32, 40, 50, 60 és 100 gyertyafényben

Márk Testvéreknél Székelyudvarhely

Első varrógépraktár!

Dus választéku s a legkiválóbb készítményű

korcsolyák, revolverek, vadászfegyverek, rodlik

elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vaskereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése
Székelyudvarhely. Fiókküzet: Székelykeresztúr.

Első férfidivat áruház

Szenkovits János Utóda

Legújabb választék speciális készítményű fehérneműk első rangú nyári ruhák, kalap, nyak- és takaró ruhák, újbőr ruhák, divatcipők kötött árak, pénz- és divat szakmába vágó cikkek.

Divatos női ruhák
mérték után, kész felöltők fűzők, gummi ösökköppék nyelvek legújatanyosabb árban

Első férfidivat áruház
Szenkovits János Utóda

Székelyudvarhely.

Cs. és kir. udvari szállítók

Legolcsóbb

BUTOR bevásárlási forrás!

Erdély legnagyobb butorgyára
Mestitz Mihály és Fiai

Marosvásárhely,
Szécheny tér 41. sz.

Kolozsvárt,
Unió utca 7. sz.

Csakis kitünő árakat hoz forgalomba s azokért a legmesszebb menő jótállást vállalja.
Hitelképes egyéneknek árfelemlés nélkül részletre.

Menyasszonyi kelengyék nagy választékban

Fürdőszékben minden nemű épület, deszka, léc, zsidó és elsőrendű tölgyfaparkett olcsón kapható. Vidéken meghívásra be-mutatjuk gazdag mintagyűjteményünket.

Eladó háztelkek.

A Fürdő utcában, Tábor-utcában a Solymosi és Bálint-utcák folytatásában háztelkek részletfizetésre ölenként 3 8 koronáig eladó. Értekezhetni: Simó Mátyásnál Bethlen-u. 31. sz

Tartós, izléses és olcsó butor

Székely és Réti

butorgyárában
Marosvásárhely Széchenyi-tér 47.

Szolid munka és jutányos árak az okai annak, hogy vevőink kora unpról-napra növekszik.
Teljes menyasszonyi kelengyék.
Gyönyörű ebédli, háló, szalon és uriszoba berendezések rendkívül jutányos árban.
Angol bőrbutorok.
Hitelképes egyéneknek részletfizetésre is
Vidéken személyesen mutatjuk be gazdag mintagyűjteményünket.

CELL FRIGYES és FIAI

bortermelők, bornagykereskedők

MEDGYES.

Segjobb beszerzési forrás természetadta valódi

erdélyi hegyi borokban!

hordókban és palaczkokban.

Kitünő saját termésű vörös borok.

Kallotta-e már?

Egész világ beszél róla, hogy az eredeti

Pfaff varrógépek

utólérhetően minőségű könnyű, zajtalan varrással és harlanya-foltozásra egyformán alkalmasak. Egyedáruatlás és főraktár.

Egyben felhívom a u. é. közönség b. figyelmét jól berendezett

Vas-, szerszám- és konyhafelszerelési üzletemre, melyekből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi árban számítom. — Szíves pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF

Ha „FORHIN”-nal permetez :

Gyártjuk az eddig dr. Aschenbraudt eszabadalmát képezett Rézkénport és Bordói port is.

- I - SZÖT kevesebb agond,
- II - SZÖT kevesebb a munka,
- III - SZÖT kevesebb a munkavér!

mert a FORHIN a sokszorta megjavított **bordói keverék** kősz állapotban. Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!
Kérjen ingyen és bérmentve leírást a „FORHIN”-gyártól, Budapest, VI., Váci-utca 93.

Üveg, porcelán és lámpaárúk

nagyban és kicsinyben.

Mindenfajta metselt, csiszolt, préselt és fuvott üvegárúk. Porcelán ebéd t. teás, kávé készletek. Faence, kőedényárúk fehér és színes virágokkal, asztali és függőlámpák legelőnyösebben beszerezhetők.

Márk Testvérek

vegyeskereskedésében (Deák tér 14. sz.)

Mindenfajta villamos égőtesteket raktáron tartunk. Mai áraink: Fémzálas égők 25, 32, 40, 50 gortyafényű 1 drb 2 K. 50 f. — Szénzálas égők 5, 10, 16, 25, 32 1 drb 70 fillér.

Egy jó családból való fiú, aki felsőbb intézet 2—3 osztályát végezte, gyakorornak felvételt Márk Testvérek fűszer-, üveg-, porcellán és fonalkereskedésében Székelyudvarhely.

Bérbeadó

május 1-től 4 szobából és mellékhelyiségekből álló lakás Báró Orbán Balázs-utca 8. szám alatt. Ugyanott eladó egy jó karban levő kocsi, szán és két jó ló.

Sirköveket,

lépcsőköveket, itatóvállukat műmárványból és műkövekből a legjutányosabb árban, legszebb kivitelben felelősség mellett készíti

IMRE MÁRTON kőfaragómester

Székelyudvarhely, Kossuth-utca 52. sz.
A mélyen t. közönség szíves megrendelését kéri!

Uri és katonai szabó üzlet

A n. é. közönség szíves tudomására van szerencsém hozni, hogy

Kossuth-utca 48. sz. alatt egyenruha és polgári szabó üzletet

nyitottam. Elvállalok mindennemű szakmába tartozó ruhák és egyenruhák, n. m.: a cs és kir. és a m. kir. tiszt és altiszt, a csendőrségi, vasuti és postai egyenruhák pontos előállítását.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását, mint eddig is, kifogástalan ruhák szállításával szándékom kiérdemelni, miért is szíves pártfogást kérek. Kiváló tisztelettel

Hancz Sándor
polgári és egyenruha szabó.

Megnyilt már Megnyilt már

Székelyudvarhelyt Kossuth-u. 25. sz. alatt

MIRSCH RUDOLF

új férfi- és női divatáruháza.

Nagyválaszték: mindennemű férfi, fiú, női és leányka kész ruhák és tavaszi női kabátok, női kosztümök, pongyolák és különféle blonzokban mindennemű angol- és amerikai cipőkben. Állandó raktár mindenféle női és férfi divatcikkekben.

ISZÁKOVITS BERNÁT

műorás és ékszerész

szemüveg és czwikker raktára
Székelyudvarhelyt (Gáborplacz).

Ajánlja mindenféle fali, asztali, arany, ezüst, acél, nikkal zsebórákkal dusan felszerelt raktárát, hol egyben mindenféle ékszert, különféle szemüveget és czwikktert tart raktáron.

Óra és ékszerjavítást gyorsan, pontosan és jutányosan elvállal; törött aranyat becserél. Minden az üzletében vett óráért két évi jótállást vállal. Garantálja, hogy double áru szíűket 10 évig megtartják.

A n. é. közönség szíves látogatását és pártfogását kéri teljes tisztelettel

ISZÁKOVITS BERNÁT
ékszerész.

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű **DRÉKER-téle**, „Korona” és „Dupla márciusi sör”

Első Magyar Részvény Sörfőzde „Kővári” és „Goliát Maláta sör”

kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor czégnél

Székelyudvarhelyt és Székelykereszturont.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palaczkokban pontosan lesznek eszközölve.

Nagybecskereki Tyhim takarók, függönyök, szőnyegek raktára

Mielőtt férfi vagy női divatcikket vásárolna, tekintse meg

BARCSAY KÁROLY divatüzletét Sz.-udvarhelyt,

Hol mindenkor i denyre állandó újdonságot talál elismert olcsó szabott árakban. Hazai, angol és francia női és férfi szövetek; delinek, batisztok stb., selyem-, csipke-, delin-, batiszt-, kreton-bluzok 150 K-tól 20 K-ig. Gyermek köntöskék, kötények. Selyem paplanok 20 K-tól. Matraczok, ágygarnitúrák, függönyök. Férfi ingek, alsó nadrágok, gallérok, kezölök, nyakkendő újdonságok minden idényre. Keztyűk, harisnyák, zsebkendők stb.

DISZTETEMEKÉZÉSI INTÉZETET

szükség esetén elismert szolid, olcsó árak mellett kérem figyelembe venni. Ércz, tölgyfa-, fenyő- és bevont koporsók. Sirkoszoru, szemfűdél nagy raktára.

1000 vég Ó-budai különlegességű váazon, 1 vég 23 mtr. 20 K. helyett 13 K. Paplan és alsólepedő váazon egy szélybe 150 kor.-tól métere.

Férfialapok és port cikkek, utazó táskák és bőröndök raktára.

Női- és leányalapok a legújabb francia modell szerint.

Alkalmi és nászajándékok!

Porcellán, üveg, kőedény és lámpák

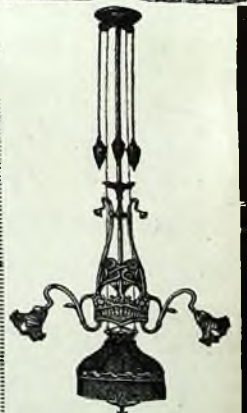
gyári raktára nagyban és kicsinyben.

Mindennemű üvegáru, metszett, csiszolt, préselt és fuvott kivitelben Porcellán árukban: étkező készletek, teás, fehér- és fekete-kávé, hideg főlvágott, halas- és mosdóservisek és minden a szakba vágó cikkek. Üvegezés, képkerekezés, tükrök legolcsóbb beszerzési forrása

DRAGOMÁN-czégnél

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 1. szám.

Villamos égők (izzótestek) jelenbeni ár: mindennemű fémzálas Wolfram-lámpák 25, 32, 40 és 50 darabonként 2 korona 50 fillér. Szénzálas égők 5, 10, 16, 25 és 32 darabonként 70 fillér.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szállárdságu **PORTLAND CEMENTET** ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ

(Kugler és Társai.)

Itt helyben kapható: Rösler és Gábor czégnél.